

GORENJSKI GLAS

LETO V. — ŠT. 6 — CENA DIN 6.—
KRAJNJ, DNE 9. FEBRUARJA 1952

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE ZA GORENJSKO

Visokogorska smučišča Pod Voglom - Bohinj

Naša beseda je zapela

(Ob 103. obletnici Prešernove smrti)

Beseda naša pod slamnato se streho je rodila, se kakor dete z materjo fec-ljaje je menila, si prvo pot opotekaje v svet iskala.

Beseda naša je izšla!
Po mestih in gradovih, med gospodarji in gospodo je bila beseda naša obsje-njena na molk. Tuji so med njo živeli, pa je niso umeli in je tudi hoteli niso, zakaj oni so drugače žebrali in drugač-nega dobrotnika klicali.

Kmet tlačan se je dvignil.
„Kako naj se ne čudim! Mnogo je ljudi mojega rodu, učeni so in pametni, tudi dobri in pošteni, pa pozabljajo materino govorico, se je sramujejo in in se ne boje z njo zatajiti svoje ma-tere. Ničemurni so in napuhnjeni, zato so odmrli za domačo govorico, brez du-še in ljubezni so, zato mrtvi v našem jeziku.“

Jaz pa pisati ne znam in bukev brati se nisem nikoli učil, le s kosó znam ma-hati in cepec vihteti in zato mi po hrbtu žvižga valpetov bič.

Tedaj je spregovoril oče Pri-mus.

„Mati me je naučila pesem mojih de-fov peti. Z njeno besedo sem oznanje-val svojim preljubim Slovencev luč evan-gelija. In razumeli so se in me po-slušali, pa ljubili. Zato so me dragi, ki jim moja slovenska beseda ni v majala, črtili in me zasledovali in naposled v tujnino pregnali. Izvrli so me iz doma-če zemlje, a besede materine mi niso mogli iztrgati iz ust. Takrat sem daleč v pregnanstvu napisal prve slovenske knjige in jih poslal predragim rojakom. Ti so jih brali in jih kot svetlinje skrivali pred oskrunjevalci, ki so jih iskali in na ognju uničevali.“

Tedaj se je naša beseda prvič tiskala, novo resnico učila in zato na grmadi gorela, pa vstala kot feniks prerojen. Te davne glasove je čul Valentin Vodnik in modroval:
„Pisal in pravil sem v jeziku ljube

domače zemlje, kakor so me učili lju-ba moja mati Jera in dobri oča moj Jo-že, stari oče Jurij in njega oče Miha, gospod šolmašter Kolenc in blagi stric Marcel. Pisal sem z besedo, ki sem si jo ohranil iz ljubezni in hvalečnosti do svojih ponosnih dedov, z besedo, ki sem jo vse svoje življenje ljubil in je nikoli pozabil ne bom. Celo ko sem nemško brbljal in laško trobil, po fran-cosko mencial ter latinsko in helensko v šoli učil, celo tedaj sem živel in gorel za domače glasove, ko bi najrajši vse in povsod hotel povedati tako, kot so me mati naučili in kakor se mi je za-hotelo po domači viži.“

Takrat je stopila naša beseda izpod cerkvene lope, kmete učiti začela, se v šoli oglasila in na odru spregovorila, pa v pesmi prvič zapela.

To pesem je slišal Ribičev Fran-ce in pred 103 leti svoje poslednje be-sede govoril.

„Kako se mi ogreva slabotno sree, ka-ko mi pölje stara kri, kako mi gredo uvele ustnice na smeh in kako se mi v pameti odpira, ko govorim v besedi, ki jo imam po materi. Kar sem na svetu doživel, v življenju spoznal in pretrpel, pa nato v samotni svojega srca razmis-lil, vso svojo mladost in žalost sem zapisal z občutjem in v besedi svoje prve mladosti, v jeziku svoje matere in v govoricu predrage očetove hiše. Draga in ljuba mi je beseda materina, ki mi stoji pred očmi kot pisano cvetno pol-je, ki prekaša vsako drugo ljubezen mojega srca in ki ustvarja pred mojo dušo svetlove novega življenja, ki živi, kot bi se večeraj zgodilo, a nikoli mi-nilo.“

Podoba materinega lica mi je izginila v grobo temino, a toplota in lepota, pa z njo dobrota njene besede govori na uho preko groba in se ne razgubi. Pre-drago obličje materino je le iz mesa in mora preiti, beseda njena pa je od duha in zato ne bo umrla. Eno hvalež-nost do matere sem ohranil, da njene govorice do groba pozabil ne bom.“

Ta naš nesmrtni pesniški genij, ki je živel in delal v naši besedi, z njeno abecedo bral in pisal človeštvu njego-ve sanje, misli in spoznanja, ki so vre-la skozi njegovo srce od milijonov slo-venskih sree, je ujel v našo besedo vso usodo svojega naroda, njegov padec v dolgo stoletno suženjstvo, v telesno in duševno robovanje, zajel tiho vdanost v svoje moči in nepremagljivo vero v svobodo domovine, hranil in duši pra-vice in svobode zlati sen in odkrivajoč najglobljo sanjo ljubezni vpletal melo-dijo naše besede v pesem svobode ve-selilstva, dal zboru človeške kulture nove umetnine in napisal našemu naro-tu potrdilo za svet.

Izpel je svojo veliko pesem in njego-va beseda je utihnila dne 6. febru-erja 1849 ob osmi uri predpoldne, naša srca pa od njene moči vznemljeno v nova stoletja.
Stanko Bunc

Na Jesenicah in na Koroškem so počastili spomin narodnega heroja Matije Verdника-Tomaža

Pred nedavnim je Prezidiij Ljudske skupščine FLRJ proglasil Matija Ver-dnika-Tomaža za narodnega heroja. Ma-tija-Tomaž, sin koroških staršev se je rodil na železarskih Jesenicah, ki so ga pod vodstvom Komunistične partije vzgojila v revolucionarja in borca za pravice delavskega razreda in vsega delovnega ljudstva. Kot zaveden komu-nist se je odzval klicu Partije v usodnih dneh. Partija mu je zaupala odgovorno nalogo; poslala ga je na Koroško, da še bolj razplamti in idejno vodi narod-nosvobodilno gibanje in borbo na Ko-roškem. To svojo nalogo je narodni he-roj Matija Verdnik-Tomaž tudi izpol-nil.

Jeseniško delovno ljudstvo in koroški Slovenci, ki so ponosni na Tomaža, so na predvečer osme obletnice njegove smrti priredili na Jesenicah Koroški večer, posvečen herojevemu spominu. To-varaš Ulčar-Mirko je v svojem govoru orisal borbo koroških Slovencev in osvetlil lik partizanskega organizatorja na Koroškem, narodnega heroja Matije-Tomaža. Težki dni narodnosvobodil-nega boja na Koroškem se je v imenu Zveze koroških partizanov Slovenske Koroške spominjal v kratkem nagovoru tudi Karel Prušnik-Gašper, ki ga je občinstvo kot zastopnika koroških Slo-vencev zelo toplo pozdravilo. Svečanosti na Jesenicah je prisostvoval tudi narodni heroj Janko Rudolf, ki je čestitil Verdnikovi mami in družini, da je dala iz svojega kroga takega junaka in borca za svobodo našega ljudstva. Ra-zen jeseniške kovinarske godbe in pev-skega zbora „Mladi kovinar“ so nasto-pili na svečanosti tudi koroški pevci. Mehka melodija in otožnost koroške pe-mi je pretresla srca občinstva, ki si želj še in še takih obiskov.

V nedeljo, 3. februarja dopoldan je bilo na Verdnikovem domu na Jeseni-ah odkrite spominke plošče narod-nemu heroju Tomažu, opoldan pa se je delegacija Mestnega odbora Zveze bor-cev Jesenice skupaj z Verdnikovo dru-žino odpeljala v Svede na Koroško, kjer med petimi partizanskimi borci počiva tudi narodni heroj Tomaž. Na tem par-tizanskem grobu so se zbrali razen de-legacije in jugoslovanskih predstavni-kov na Koroškem tudi zastopniki parti-zanov Slovenske Koroške. Na grobu sta obudila Tomaž v spomin znani jeseni-ški borec za delavske pravice in revolu-cionar Janez Mlakar, ki se je spomnil mladega Matije, nekdanjega Skojeveca, na katerega je Partija polagala veliko upov, in zastopnik koroških partizanov tov. Karl Prušnik-Gašper. Ob žalostni-ki „Kot žrtve ste padli v borbi za nas“ se je marsikomu orosilo oko. Predsed-nik Mestnega odbora Zveze borcev Je-senice tov. Ivan Vovk-Zivan pa je iz-ročil domačinu iz Sved spominsko plo-ščo, ki naj jo v imenu jeseniških kovi-narjev vzdajo v spomenik nad grobom.

Splošna kmetijska zadruga v Kranju postaja zmeraj bolj pomembna za razvoj kmetijstva daleč naokoli

V predzadnji številki našega tednika smo poročali, da je kmetijska zadruga v Kranju ustanovila kmetijsko tehnično društvo, ki naj bi skrbelo za izpopolni-tav strokovnega znanja med člani za-druge, si uredilo laboratorij za preiz-kušanje zemlje ter poizkusne nasade in kmetijsko pomočjo ugotovitev doseglo racional-nejše izkoriščanje orne zemlje in večji hektarski donos. Ze ustanovitve društva lepo dokazuje prizadevnost zadrugi-nikov. To pa je videti pri vsem njihovem gospodarjenju doslej, zlasti pa iz let-nega obračuna, ki ga je podal pred ne-davnim zadrugični odbor.

Zadruga je lani odkupila za preko 8 milijonov kmetijskih proizvodov in to 185.000 l mleka, 296.000 kg različnih polj-skih pridelkov ter preko 42.000 glav ži-vine. Trgovske poslovalnice na Prim-skem, v Kranju in v Stražišču so ime-skovne v tem času več kakor za 36 milio-nov din prometa. Tudi celotni finančni uspeh zadruga je zadovoljiv. Od skup-nega prometa 55 milijonov din so si ustvarili 1.400.000 din čistega dobička, ki so ga razdelili v kulturno-prosvetni, rezervni in investicijski sklad, nekaj so namenili za pospeševanje živinoreje in za povišanje članskih deležev. Da bi zadrugičniki s še večjim veseljem delali, je dobil vsakdo nakazilo, oziroma potr-je, s katerim si lahko nakupi v za-drujni prodajalni za 600 din blaga, ka-kršnega si želi.

Upravni odbor in članstvo posveča veliko skrb razvoju vseh pospeševalnih od-sekov. Živinorejski odsek je na pri-mer poskrbel za nabavo dobrih plemen-jakov, za zatiranje jalovosti in za moč-jak, na krmila ipd. Med zelo dobrim! je bil lani tudi odsek za pospeševanje sadjar-stva in vrtnarstva, ki je vzorno ure-dil sadni vrt. Član! sade peške in tako di vzgajajo nove sadike. Na tem vrtu se je ob praktičnem delu že lepo število tečajnikov vzgojilo v sadjarske strokov-njake. Zgradili pa so še moderno sušil-nico za sadje ter povečali tople grede za zelenjavo, s katerimi so krili lani do-bršen del potreb kranjskega trga.

Lesu so v preteklem letu odkupili za preko 12 milijonov din. Zadruga skrbi za pogodovanje in čiščenje gozdov ter marljivo zatira lubadarja. Novost, ki bo vsej verjetnosti razveselila tudi pri-vatne kmetovalce pa je, da bo zadruga uredila popravilnico poljedelskih stroj-jev, ki jo tako Kranj kakor širša okoli-čica močno potrebuje. Prostor zanjo že imajo, nabaviti pa si morajo še potrebo-no orodje.

Gradijo pa tudi dva zadrugična domo-va. Na Primskem bo eden najlepših in največjih, kar jih Gorenjska pre-more. Ze letos poleti bo urejen. Celo kinematografsko dvorano so si umislili in gledališko dvorano z vrhujivim odrom, bi bo prekašal, lahko rečemo, skoraj vse amaterske odre v Sloveniji.

Zadrugičniki se zelo zanimajo za gospo-darsko trdnost svoje zadruga. Dokaz za to je, da ima zadrugična hranilnica že 231 vlagateljev z 1.200.000 din kreditnih vlog. Hranilnica daje namreč zadrugi-čnikom tudi posojila.

Zadrugično premoženje je iz leta v leto silno naraščalo. 1947. leta so imeli v

zadrugični blagajni le 70.000 din, 1945. le-ta že nad 8 milijonov, lani pa nad 15 milijonov.

Po tolikšnih uspehih sočeti bi kdo me-nil, da so vsi zadrugičniki zelo delavni, vendar to ne drži: tajnik zadruga je med občinim zborom nekatere člane močno kritiziral zaradi brezbriznosti do zadruga, v katero najdejo pot le tedaj, kadar gre za osebno korist.

Vse doslej smo zadrugo samo hvali-li. Nekaj pa njenemu vodstvu lahko očitamo, to namreč, da si premalo pri-zdeva, da bi članstvo navdušilo za višji tip zadrug — za kmečke delovne za-druge.

Okrajni ljudski odbor v Radovljici je zasedal

V soboto, 2. februarja je zasedal OLO Radovljica. O lanskoletnem delu Izvrš-nega odbora OLO je poročal pred-sednik tov. Drago Kuralt. V svojem ob-širnem poročilu je obravnaval najprej zbere volivcev, ki so jih odborniki slabo pripravili, v nekaterih primerih pa se jih niso niti udeležili. Zbere voliv-cev je moral v večini primerov sklice-vati Izvršni odbor OLO in poslani na-nje člana IO, da je volivcem tolmačil razna gospodarska in kulturna vpra-šanja.

Na terenu se je zadnje mesece veliko razpravljalo o združitvi posameznih KLO v občinske ljudske odbore. Pri združitvi posameznih KLO v občine so stremeli za tem, da bi novi občinski ljudski odbori združevali gospodarsko zaokrožene celote, ki bi zmogle tudi fi-nančno voditi gospodarstvo na svojem področju. V bodoče bo okraj Radovljica razdeljen na 16 občin: Begunje, Bled, Boh. Bistrica, Crnivec, Dovje-Mojstra-na, Gorje (sedež v Zg. Gorjah), Jese-nice, Koprivnik-Gorjuše, Kranjska go-ra, Kropa (sedež v Lipnici), Lesce, Pod-nart, Radovljica, Rateče, Srednja vas in Zirovnica.

Tov. Drago Kuralt je govoril tudi o spremembah, ki jih predvideva novi osnutek zakona o ljudskih odborih o delu OLO in KLO ter o novem načinu volitev v ljudske odbore. Ker bodo iz-vršni odbori ukinjeni, se bo delo cel-otnega odbora preneslo na njegov plen-um. Prav tako bodo ukinjena tudi vsa poverljiva, ki jih bodo na pr. pri OLO zamenjali sveti. Pri OLO bo v bo-doče 6 svetov in sicer svet za notranje zadeve, svet za finance, svet za gospo-darstvo, svet za komunalne zadeve, svet za kulturo in prosveto ter svet za ljudsko zdravstvo in socialno politiko. Na čelu vsakega sveta bo odbornik OLO, ki pa bo svojo funkcijo opravljal kot častno nalogo. Tajnik LO ne bo več odbornik, ampak najvišji službe-nec LO. Strokovno delo posameznih sve-tov bodo vodili tajniki svetov, ki bodo prav tako uslužbeni.

Krajevni ljudski odbori se bodo pre-imenovali v občinske, njihovi terito-riji pa v občine. V bodoče bomo imeli na področju okraja tri vrste upravnoter-itorialnih enot: okraje, občine in mesta. Značaj mesta bodo imela le večja indu-strijska in mestna središča. Zato bomo v bodoče imeli tudi tri posebne zakone: o krajinah, o občinskih in o mestnih ljudskih odborih.

V zvezi s tem se bo spremenil tudi način volilnega sistema. Tako se bo v bodoče volilo z listki in bo možno tudi širše predlaganje kandidatov. Ko je tov. predsednik poročal o pro-računu in davčni politiki, je dejal, da je bil proračun za leto 1951 ustvarjen 94,2%. V prosvetne svrhe je OLO do-

ločil lani 12.569.900 din, porabljenih pa je bilo 9.798.792 d.n. Za socialno skrb-stvo je bilo določeno 16.015.100 din, po-rabljeno pa 12.996.314 din. OLO Radov-ljica je imel lani (brez MLO Bled) odobrenih 6.355.000 din investicij za ka-pitalna graditve in 3.355.000 din investic-ij za družbeni standard. Od teh je bil znesek 700.000 din določen za graditve lokalne hidrocentrale v Nomenju. Za ureditev ekonomije okrajnih gostinskih podjetij je bilo odobreno 650.000 din, porabljeno pa 369.000 din. 50.000 din je prispeval OLO za ureditev poslopja za osebje na novi gozdni drevnecnici v Srednji vasi nad Begunjami. Enako vsoto je prispeval tudi za dograditev postajal-šča v Globokem. Ker je radovljiki okraj turističnega značaja, je OLO dal gostinstvu in turizmu na razpolago naj-več sredstev. Pri investiranju turistič-nih objektov mu je pomagala tudi Glavna uprava za turizem in gostinstvo LRS. Skupno je bilo v te namene po-rabljeno 16.885.000 d.n. V ta znesek pa niso všteta sredstva, investirana na Bledu.

Tudi poročilo o kmetijstvu in kme-tijskem združništvu je bilo zelo ob-širno. Predsednik tov. Kuralt in pover-jenik za kmetijstvo tov. Zdeno Dolar sta poudarjala, da bi morali kmetje mi-sliti na čim višji dvig proizvodnje svo-jeega gospodarstva zlasti na vzrejo ži-vine, ki je najbolj donosna. Splošne kmet. zadruga jim bodo morale pri tem pomagati. Zato bodo morali kmetje z drugimi vse bolj sodelovati kot doslej.

Zelo lepo so lani napredovale kme-tijske delovne zadruga. Najboljša je za-druža na Prezrenjah, ki je izplačala za-družnikom 300 din za delovni dan, svoje sklade pa zvišala za 500 odstotkov v

primerjavi z lanskoletnimi. Prav tako se je gospodarsko okrepila Borisova za-druža v Zg. Gorjah. KDZ v Stani Fu-žini je izplačala delovni dan po 140 din, svoje sklade pa zvišala za 200 odstot-kov. Gospodarsko najbolj šibka je za-druža v Bohinjski Srednji vasi zaradi obnove pogorelih hiš in gospodarskih objektov.

IO OLO Radovljica je posvečal veliko pažnje tudi pogodovanju. 10 ha gozdnih goznic so pogozdili s 40.000 sadikami raznih vrst. Važno delo, ki so ga gozdni posestniki opravili, je bilo čiščenje go-zdov. Tudi plan sečnje in oddaje lesa je bil kljub neugodnim vremenskim prilikam zadovoljiv.

Zasedanje je obravnavalo tudi vpra-šanja trgovine, turizma, lokalnega gos-podarstva, obrtništva, prosvete, zdrav-stva in socialnega skrbstva. Tako ogromnega blagovnega prometa v trgo-vinavi radovljiskega okraja po osvobo-ditvi še ni bilo kot lani. Plan blagov-nega prometa je bil realiziran 132%.

O turizmu in gostinstvu je obširno razpravljalo že predzadnje zasedanje. Zato omenimo le, da je prešlo z cen-tralizacije Okrajnega gostinskega pod-jetja 9 okrajnih gostinskih podjetij v kompetenco posameznih KLO. V sklop gostinskih podjetij je lani prešlo tudi 14 počitniških domov, s čimer se je pove-čala turistična zmogljivost za 106 sob in 260 prenočišč. Kljub temu pa je to za potrebe naraščajočega mednarod. tuj-skega prometa še vse premalo, zlasti v zgornji savski dolini in v bohinjskem kotu, pa tudi na Bledu. Zaradi tujske-ga prometa bi bilo nujno izboljšati tudi komunikacije, ki so ponekod v zelo slabem stanju.

V tovarni gumbov v Kamniku se borijo za kakovost izdelkov

Kakor povsod drugod, se tudi mesto Kamnik bori za napredek svoje sociali-ščne domovine. Veliko smo o tem že pisali. Danes pa si oglejmo tovarno, ki je zelo pomembna za potrebe naše ši-roke potrošnje — tovarno gumbov.

Tovarna gumbov v Kamniku je edina te vrste v Jugoslaviji, zato je nanjo sto-članski kolektiv upravičeno ponosen. Ogladal sem si njihove delavnice. Ce so se prva leta po vojni borili predvsem za čim večjo količino svojih izdelkov, so zdaj stopili v borbo za čim boljše ka-kovost svojih izdelkov. In kot so zma-govali prej, so tudi danes prepričani, da bodo zmagovali poslej in tako po-magali k zvišanju teh vsakemu člove-ku prepotrebni drobni predmetov. Za izdelavo gumbov so najprej pre-

jemali surovino — školjke — iz rečne-ga korita Save pri Beogradu. Te školjke pa za izdelavo gumbov niso bile naj-boljše, a ker drugih ni bilo, so se mo-rali z njimi zadovoljiti. V novejšem ča-su pa, ko se je konkurenca med posa-meznimi podjetji zelo razživila, so za-čeli dobivati školjke tudi iz okolice Apatina. Te školjke so precej boljše od prvih. Začeli so proizvajati gumbe na veliko. Oglušujoče brenče stroji v rezal-nici. Dekleta hite z izdelovanjem naj-osnovnejše oblike gumbov za srajce, obleke in plašče. V naslednjem oddelku pa te polizdelke dokončno oblikujejo. Ker so potrebe po gumbih zelo velike, premaguje kolektiv, ki šteje samo 100 ljudi, vse težave. In teh ni malo. Pri-manjkuje jim galatina, katerega morajo

še vedno uvažati, pa tudi strojni park še ni povsem izpopolnjen. Podobnih tež-av imajo še več, kljub temu pa po-šiljajo v svet vedno več in več kvalitet-nih izdelkov.

Delavski svet tega invalidskega pod-jetja je na razpravi o novem družben-planu sklenil uvesti najstrožje var-čevanje na vseh delovnih mestih. Tako bodo odslej vse kovinske izdelke za potrebe rezalnih in oblikovalnih stroj-jev izdelovali doma, poživili med ko-lektivom politično in kulturno življe-nje in pospešili splošen napredek pod-jetja. Se ictos bodo v podjetju zgradili kulturno dvorano, preuredili skladišče ter napravili kopalnico in garderobo za delavstvo. To bo vsekakor velik uspeh te prepotrebne industrije v Kamniku.

16. februarja 1952
Planinski ples
v vseh prostorih
doma JLA v Kranju

Pripravljamo se na Dan žena

Od leta 1910., ko je proglašeno 8. marec za Dan žena, pomen tega praznika stalno narašča. Žene so se zavedle svoje družbene vloge in vedno bolj smele in številne nastopajo pri reševanju družbenih problemov. Žene, ki po svoji darovitosti ne zaostajajo za moškimi, se danes, vsaj v nekaterih deželah, uspešno uveljavljajo na vseh področjih znanstvenega, gospodarskega, kulturnega in političnega življenja. Zato smejo upravičeno zahtevati polnopravno mesto v družbi.

Pri nas so žene to v polni meri dosegle v narodnoosvobodilni vojni. Njihov prispevek v tej vojni je tako ogromen, njihove žrtve tako velike, da bi z zmanjšanjem njihovega deleža zmanjševali celoten bog slovenskega in bratskih jugoslovanskih narodov.

Ze med vojno smo v skromnih razmerah praznovali Dan žena. Po vojni pa se je praznovanje 8. marca že tako ukoreninilo, da se povsod spontano javlja praznovanje tega ženskega praznika. V kolikor bolj se urejuje naše družbeno življenje, toliko bolj organizirano se praznuje 8. marec.

Ze zdaj je treba pomisliti, kako ga bomo praznovali letos. Ako so bile v preteklih letih marsikje v naglici organizirane proslave, se moremo letos toliko temeljiteje pripraviti na počastitev žena. Prav je, da žene sodelujejo pri pripravah na ta praznik, ne bi pa bilo pravilno, da bi samo one nosile vse breme pri proslavi 8. marca.

V deželah, kjer vlada še razredno iz-

koriščanje, je nujno, da žene izpovedo na ta dan svoje mnenje in zahteve. Pri nas je žena dosegla popolno družbeno osvoboditev, zato ima pri nas 8. marec drugačen smoter, kakor v zatiranih deželah.

Pri nas žene 8. marca izpovedujejo svojo pripadnost k delovnemu ljudstvu in naši socialistični domovini, pregledujejo svojo dejavnost pri ustvarjanju kulturnejše domovine, napravijo načrte za prihodnost in se povesele v krogu ljudi, ki jih spoštujejo. Jasno je, da je 8. marec pri nas istočasno podpora mednarodnemu ženstvu, ki vidi v naši domovini uresničitev svojih želja.

Praznik delovnih žena, praznik mater in ljudskih delavk naj bo v resnici zanje praznik. Zato je dolžnost vseh drugih organizacij, da pripravijo ženam tople proslave. Naj bo to zanje dan odhoda in priznanja! Mislimo, da bi ženam dali najlepše priznanje, ako bi organizacije, kakor OF, ZB, LMS in kulturno-umetniška društva ta dan obiskali najbolj socialistične delavke in matere ter se pozanimali za njihovo življenje. Prav tako naj bi te organizacije priredile proslave, z namenom, da počaste žene. Kar more ustvariti dobra misel, kultura in umetnost, naj bi se ženam nudilo ta dan.

Proslave 8. marca niso samo izraz dosežene enakopravnosti v naši domovini. Biti morajo mnogo več — biti morajo znak socialistične zavesti o ženskem vprašanju.

GOSPODARSTVO

Kako so gospodarili v Borisovi KDZ v Gorjah

Januarja so imeli zadrudniki Borisove kmetijske zadruge v Zgornjih Gorjah svoj redni letni občni zbor, na katerem je predsednik zadruge tov. Janez Kocjančič poročal o lanskoletnih gospodarskih uspehih. V svojem poročilu je govoril tudi o težavah, ki jih povzročajo razdrobljenost zadrudne zemlje. Zaradi tega še sedaj ne morejo dela normirati in uvesti popolno pravičnega nagradnega zadrudnikov po storilnosti dela. Raztresenost majhnih kosov zadrudnega posestva je največja ovira, da bi zadrudniki zemljo bolj smotno obdelovali in jo racionalno izkoriščali. Te težave bo treba postopno odpraviti. Ze letos bodo delno arondirali zadrudno posestvo in je občni zbor v zvezi s tem sprejel tudi potrebne sklepe.

Kot sem spoznal iz predsednikovega poročila, je v zadrugi med vsemi panogami najbolj donosna živinoreja. Zadruga je lani prodala okrog tri tisoč kg žive teže goveje živine. Kljub temu pa številčno stanje zadrudne živine ni padlo. Ker je živinoreja najbolj rentabilna, ji bodo gorjanski zadrudniki posvečali še več pažnje. Med poljedelskimi pridelki pa se je lani najbolj izplačal krompir, ki je prinesel lepe dohodke, dasi ga je zadruga prodala ceneje kot zasebni kmetovalci.

Da je zadruga lani gospodarila že mnogo bolje kot leta 1950, nam najbolj zgovorno pove to, da se je delovni dan dvignil od 120 d.n na 205 din.

Na zboru je bil navzoč tudi poverjenik za kmetijstvo OLO Radovljica tov. Zdeno Dolar, ki je svetloval zadrudnikom, da naj stremijo za tem, da bodo zemljo čimprej arondirali in uvedli gospodarski račun. Pri uvedbi gospodarskega računa jim bodo pomagali finančni strokovnjaki. Razen tega jim je tov. Dolar priporočal najnost dviga živinoreje in da store vse, da se bo zadruga gospodarsko še bolj okrepila.

PODJETJE KAMNIK NAPOVEDUJE VSEM PODJETJEM V KAMNIškem OKRAJU TEKMOVANJE V DOBREM GOSPODARJENJU V PODJETJIH

Lani je podjetje „Kamnik“ v Kamniku v tekmovalstvu v čast 10-letnice JLA odneslo tretjo nagrado v prvi skupini. Od takrat pa delovni polet pri njih prav nič ni popustil. Nasprotno. Takoj ob objavi novega 6-mesečnega tekmovalstva v upravljanju podjetij, ki ga je razpisal RO Zveze sindikatov Slovenije, so tega sprejeli in se spopolnili s svojimi tekmovalnimi točkami. Napovedali so tekmovalstvo vsem podjetjem v kamniškem okraju, še posebej pa podjetjem v tretji skupini (100—160 delavcev). Sami bodo med tekmovalstvom močno dvignili delovno disciplino (zmanjšali neopravičene izostanke na 0,1%), začeli izdelovati nove predmete za široko potrošnjo, o mesečnih obračunih bodo redno razpravljali na zasedanjih delavskega sveta in z njimi seznanili celoten kolektiv, dogradili kulturne dom, ki bo prvi v Kamniku in še več podobnih stvari. Kolektiv bo v tekmovalstvu, kakor računajo, z najboljšimi uspehi.

Ne vemo zakaj . . .

pri „Kurjivu“ v Kranju lahko dobimo drva in premog v prosti prodaji, na nakazila iz 1951. leta pa ni moči dobiti ne enega, ne drugega? V Ljubljani imajo drugačen red!

. . . . . skoraj v vseh trgovskih obratih v Kranju lahko dobimo mesne izdelke po isti ceni namesto, da bi odprli vsaj eno delikatesno trgovino.

. . . . . je kranjsko semješe še vedno brez lope za izdajanje živinskih potnih listov, in zakaj se ne pobira stojnine?

. . . . . Kranj, ki ima z okolico vred ogromno število dvokoles, še nima popravljalnice zanje?

. . . . . v Kranju ne dobiš ne slanine, ne svinjskega mesa? Mar je dobilec pri mesnih izdelkih res tolikšen, da se ne predelane svinjine ne „izplača“ prodajati?

. . . . . Kranj ne poskrbi za primerno umivalnico, kopalnico in garderobo za delavstvo v mestni klavnici. Sedanja umivalnica ima eno samo pipo, o kopalnici in garderobi pa ni sledu.

. . . . . Kranj ne poskrbi za hladilnico poleg klavnice? Nova hladilnica bi lahko oskrbovala z ledom vsa gostinska podjetja v mestu in morda tudi v okolici, hkrati pa bila konec nevarnosti, da se v poletnem času meso pokvari.

Iz življenja družbenih organizacij

FRONTOVCI V PRESERJAH SE ZAVEDAJO SVOJIM DOLŽNOSTI

Preserjani so bili že lani med najboljšimi frontovci v kamniškem okraju. To prvenstvo skušajo ohraniti tudi letos.

Takoj po svojem občnem zboru so Preserjani začeli misliti, kako bi gospodarsko največ koristili svoji vasi. Vodovod pogrešajo že več let. Letos so se naloge lotili zelo resno. Ustanovili so vodovodno zadrugo, ki bo v kratkem pričela z gradnjo vodovoda. Le redki niso vpisali deleža.

Razen vprašanja vodovoda so na zadnjem frontnem sestanku zelo ostro nastopili tudi proti vsebini Kocbekove knjige „Strah in pogum“, ker ta knjiga globoko žali čustva bivših partizanov. Pri tej priliki so svojo organizacijo tudi očistili škodljivega plevela. Tako so med drugim izključili iz organizacije Alojza Bečaja, uslužbenca pošte v Kamniku, ki se je sam razkrinkal kot sovražnika Fronte.

FRONTOVCEM NA VIRU IN V RADOMLJAH PA MANJKA REVOLUCIONARNOSTI

Frontna organizacija na Viru se nikakor ne more rešiti mrtvila. Na zadnjem občnem zboru so sicer izvolili nov frontni odbor, ki pa še do danes ni začel funkcionirati. Izgovarjajo se, da bivši tajnik OF odbora tov. Ivan Zavašnik še do danes ni izročil arhiva novoizvoljenemu odboru, pa tudi glede finančnega stanja stvari še niso urejene. Vse to seveda ovira delo odbora, ki naj bi čim prej začel delati v korist svojih članov.

Podobno kakor na Viru, če ne še slabše, je v bližnjih Radomljah. Bivši vaški odbor OF tu vztraja na tem, da bi še nadalje ostal ostal neomejen gospodar vasi, zaradi česar tudi ne niso sklicali občnega zbora, kar je edini primer v kamniškem okraju. Toda frontovci zahtevajo nove volitve!

SE O KOCBEKOVU KNJIGI „STRAH IN POGUM“

Kakor v mnogih drugih naših krajih, so tudi v Skofji Loki člani Zveze borcev NOV obsodili lažno vsebino knjige „Strah in pogum“. Na sestanku 29. januarja t. l. so se spominjali trpljenja in junaštva v letih 1941—1945, ko je iz host in planin hrumel val zavednih sinov slovenskega naroda proti fašističnemu okupatorju. Bivši partizani so se

spominjali slavnih dni, ko so z golimi rokami odzemanli okupatorju in njegovim hlapcem — Pavelcu, Nedcu, Mihajloviču, Rupniku in Rožmanu — orožje iz rok, da so obvarovali slovenske in jugoslovanske domove pred popolnim zasuzenjem in uničenjem.

Na predvojaški vzgoji na Jesenicah

Ze več tovarišev me je opozorilo, da bi zapisal kaj o predvojaški vzgoji na Jesenicah. Ko sem v četrtek zvedel, da ima v petek popoldan teoretični pouk najmlajši letnik, sem sklenil, da ga obiščem.

Na Jesenicah je težko za prostore. Tudi predvojaška vzgoja ima z njimi smolo. Toda voditelji predvojaške vzgoje, sami bivši partizani, so se znašli. Kljub temu, da so prostori v kleti Titovega doma, so jih okusno uredili. Stegne so okrašene z voditelji naših narodov. Krasijo pa jih tudi številne slike raznega orožja; vsak del je označen z imenom, ki ga mora poznati vsak vajak.

Prisluhnil sem nastavnikovim vprašanjem in odgovorom posameznih obveznikov, ki imajo za seboj šele prve ure teoretičnega pouka. Priznati moram, da so kljub temu predelali že precej snovi. Nastavnik tov. Fr. Pogačnik jih je spraševal o pozdravljanju, nato o činih in položajih v naši armadi ter mornarici. Skoro vsi so zadovoljivo odgovarjali.

Obvezniki predvojaške vzgoje v prvem letniku poznajo tudi že puško na-

Zato bivši borci NOV smatrajo, da jim je Kocek s svojo knjigo napravil veliko krivico, ker je potvoril in postavil na glavo zgodovinsko resnico o našem partizanstvu. Borci se sprašujejo, kako je založništvo to strmotno knjigo skloplj moglo izdati.

šega modela. Neki bosanski tovariš je odlično naštel vse njene glavne dele, da ga je bilo kar vesleje poslušati. Tudi razstaviti jo že znajo. Le sestava zatvarača dela nekaterim preglavice. Toda prav gotovo bodo tudi te premagali. Ne bo jim težko, saj imajo odličnega nastavnika z odličnimi pedagoškimi sposobnostmi.

O popoldnevu na predvojaški vzgoji bi moral še marsikaj zapisati. Pohvaliti bi moral najboljše slovenske in bosanske mladince, ki so me s svojimi odgovori in z bistrostjo presenetili.

Kot mi je v odmoru povedal tov. nastavnik Pogačnik, je udeležba na splošno zadovoljiva. Večina obveznikov pazljivo sledi pouku. Ob slovesu mi je tovariš Pogačnik dejal, da je v teku tudi tekmovalje na čast 9. maja — Dneva zmage. Posamezni letniki predvojaških obveznikov tekmujejo med seboj, kateri bo imel najmanj neupravičenih izostankov in bo predelal čim več predpisane snovi. Rezultat tega tekmovalja bodo razglasili na paradi, ki bo 9. maja.

Zadnja pot najstarejšega komunista v kamniškem okraju tov. PAVLA STARINA

Takšnega pogreba, kakršnega je imel umrl Starin Pavel-Goga, najstarejši komunista v kamniškem okraju, njegov domači kraj Dob še ni videl. 23. preteč. meseca se je iz hiše žalosti v Dobu odvil skozi vas pogreb z nad 700 ljudmi, povečini delavci iz sosednjega Vira, Količevega in Jarš in domačini. Na čelu pogreba je bila partijska zastava, ob njej pa sindikalne zastave. Za tem so korakali zastopniki organizacij ter nosilci številnih vencev. Ob odprtem grobu se je od pokojnika poslovil tov. Danilo Cerkvenik, ki je prikazal lik umrlega borca. Pevec SKUD „France Kokalj“ iz „Induplatke“ v Jaršah pa so mu zapeli žalostinko. Starin Pavel-Goga je bil rojen 24. januarja 1883 v Dobu pri Domžalah.

Ze v rani mladosti je okusil kot sezonski delavec vso bedo takratnega hlapčevanja in nasilje protiljudskega režima. Iskal je dela v tujini, ker mu ga domovina ni dala. Ze pred prvo svetovno vojno je delal v rudnikih železa v Ameriki, Franciji in deželah takratne Avstro-ogrške monarhije. Kot izkoriščani delavec se je kaj zgodaj seznanil z naprednim delavskim gibanjem ter vestno preučeval marksistično literaturo. L. 1919 je bil sprejet v Komunistično partijo Jugoslavije in je bil od l. 1921 do 1929 predsednik Komunistične stranke v Dobu. Po odhodu Partije v ilegalo je bil vseskozi zasledovan od žandarjev, ki so neprestano stikali po njegovem stanovanju. Pri prvih občinskih volitvah v stari Jugoslaviji je bil

izvoljen za župana in je bil tako prvi župan v kamniškem okraju, izvoljen na listi Komunistične partije.

Takoj pri prihodu nemškega okupatorja leta 1941 je bil z domačimi najprej zaprt, nato odpeljan na prisilno delo v Nemčiji, kjer je bil vsled delavne nezmožnosti odpeljan v taborišče Forth pri Nürnbergu na Bavarskem. Od tam se je vrnil šele po osvoboditvi in se takoj vključil v politično delo. S svojim delom in zgledi je bil vzor drugim, katerim je nenehno tolmačil pravilno pot naše Partije. Pri svojem delu je bil odkrit in pošten ter zato priljubljen pri vseh ljudeh. Po daljši bolezni, ki si jo je nakopal v taborišču v Nemčiji, je umrl 21. januarja do kraja zvest svojemu prepričanju.

Intervju z novim direktorjem Prešernovega gledališča v Kranju

Pred nekako poldrugim mesecem se je raznesla po Kranju novica, da je dobilo „Prešernovo gledališče“ novega di-

rektorja. Z vrat, ki vodijo v pisarno Lojzeta Gostiše, je nekdo odstranil ve-

lik napis „Tajništvo“ in prilepil na podboj skromno vizitko z besedami: „Direktor — Lojze Gostiša“. To mi je bil tudi edini dokaz, da vest o menjavi direktorja ni iz irte zvita in za to tudi moja pot ne odveč. Pogumno sem potrkal, kakor trkajo ljudje, ki jasno vedo, kaj hočejo. V prijetno topli sobi, kamor še ni prodrl dražeči vonj šmunka, sem bil kmalu v živahnem pogovoru z direktorjem Gostišo in dramaturgom Grünom. Gostiša je bil tajnik gledališča vse odkar je postalo poklicno, zato se mi je zdelo umestno vprašanje:

„Kateroga od problemov, ki jih ima gledališče, smatrate za najvažnejšega?“

Takoj sem dobil odgovor: „Pridobiti si publiko, ki nam sedaj uhaja iz rok in doseči vsaj šest razprodanih hiš za vsako uprizorjeno delo. Spričo tolikšnega porasta prebivalstva v Kranju in zanimanja okolice za gledališče, kadar ji predstava ugaja, je to mogoče doseči.“

„Prav gotovo. Toda prijem?“

„Nekaj se nam je že obneslo. Za „Pletenine“ smo priredili zaključeno predstavo, drugič pa smo „Iskri“ rezervirali polovico dvorane. Obakrat so bile vse vstopnice razprodane. Poskušali bomo navdušiti tudi druga podjetja v Kranju za kolektivne obiske, s čimer bo delavcem prihranjena skrb, da si nabavijo vstopnice, nam pa strah, da bo

obisk slab. Pomenke s kolektivi bodo vodili člani gledališča, ki imajo osebna znanstva po tovarnah, doider ne bodo družabni stiki med gledališkim osebjem in vsem kranjskim prebivalstvom tesnejši. S prirejanjem družabnih večerov morda tega ne bo najtežje doseči. Z anketo, ki smo jo sedaj razpisali, bomo zvedeli želje publike glede repertoarja, njene sodbe o režiji in inscenaciji del, ki smo jih že postavili na oder in končno, kar ni majhnega pomena, kateri dnevi in ob kateri uri si želi predstav.“

Bifejem, mislim, smo tudi marsikateremu ustregli. Potrudili pa se bomo tudi, da bo avla prikupnejša.“

„Omenili ste preureditve avle. Je to edino gospodarsko delo, ki ga imate v načrtu?“

„Ogromno dela bo še, preden bo naše gospodarstvo vsaj kolikor toliko na zeleni veji. Marsikaj bi bilo nujno takoj urediti, ker trpi zaradi tega kvaliteta predstav. Svetlobni park imamo silno revn. Reflektorjev in reostato v nam manjka, urediti bi morali centralno kurjavo pod odrom, ker radiatorji na odru igrance samo ovirajo. Ko smo ravno pri odru: če bi hoteli imeti res dober oder, bi ga morali vsaj za šest metrov povzvišati in urediti vrvišče. To pa je pesem bodočnosti. Nujno potrebno pa je, da dogradimo kulisarno. Vsaj do pomladi mora biti gotova. 300 m² zemlje je v glavnem izkopala in odvozila vojska, nekaj pa tudi člani gledališča. Pa dela ne bo kmalu zmanjkalo. Kdaj bodo urejene krojaška, šiviljska in mizarska de-

lavnica? Da ne bo preveč izdatkov, bomo sami izdelali stružnico in tračne žage, cirkularke, ki jo imamo, pa je že naš proizvod.“

Upajmo, da se nam letos ne bo treba več boriti s tolikšnimi finančnimi težavami kakor lani. Ker MLO gledališča ni imel v proračunu, je živelo le od njegovih subvencij. Se tako lepa podpora pa je bil podporna. Z vsake predstave je bilo videti našo finančno revščino. Fundusa za moderna dela ni. Ker mislimo repertoar usmerjati predvsem na moderno, si ga moramo ustvariti. A, če bodo na MLO naš proračun za letošnje leto znižali, bomo prisiljeni črtati eno ali celo dve premieri! Skoraj bi pozabil: sram nas je, da je fasada našega gledališča kljub vsem našim prošnjam in prepričevanju še vedno neurejena.“

Ker je bil med razgovorom z direktorjem več čas poleg tudi dramaturg Grün, sem izkoristil priložnost in ga vprašal glede umetniškega plana. Tudi tu ne manjka koristnih načrtov.

„Ansambel je za tako veliko število premier v eni sezoni prešibak. Vsaj dvakrat toliko ljudi bi potrebovali za letošnji repertoar, če bi hoteli po dve deli hkrati študirati. Tako so igralci pri vsaki premieri na vrsti. Manj novih iger kakor 9 do 11 pa ne smemo dati v eni sezoni, ker imamo gledalce le za pet, največ pa za petnajst predstav. Zato tako obremenjevanje igralcev, Zjutraj vaje in zvečer vaje, če ni predstave. Od prve premiere pa do prve bralne vaje za Priestlyjevo igrano „Od raja

pa do danes“ na primer so bili igralci en sam dan prosti.“

Omenil je še potrebo po šepetalcu in inspicijentu, ki so ju morali nadomestiti igralci. Obe omenjeni moči pa je gledališče že dobilo. Manjka mu le še revizor in — revizitarnica.“

Prešli smo na razgovor o repertoarju. Še letos, če pa letos ne bo več mogoče, pa prihodnje leto, bodo na repertoarju po večini moderna slovenska, jugoslovanska in svetovna dela in sicer po želji gledališke publike. Predvsem hurrurji bodo dali na odru dovolj mesta. Tovariš Grün je pripomnil še, da bodo skušali čimprej pritegniti k delu nekatere člane Sindikalnega gledališča in bivšega amaterskega odra.

„Rad bi zvedel, kaj „Prešernovo gledališče“ pripravlja za letošnje sezono?“

Odgovor je bil zelo skop. Sedaj študirajo romantično-pravično igrano za odrasle „Turandot“. Vsebinsko marsikdo že pozna po Puccinijevi operi. Za odrje pa je delo, ki bo doživelo v Kranju krstno predstavo, priredil Herbert Grün.

„Vaja!“ Skozi priprta vrata se je prikazala igralčeva glava in naglo izginila. Kdo ve, koliko časa bi še kramljali, da ni bilo tega.

Zunaj je bila že trda noč. V elektricni luči so se bleščali sneženi dijamanti vrh bele, zimске odeje. Prešernovo gledališče je bilo že daleč za menoj, jaz pa sem še vedno premišljal o ljudeh, polnih načrtov, polnih vere vase in v svoje uspehe.

DOMA

Nekaj o Kranju in spominu na dr. Franceta Prešerna

Pod tem naslovom je sprožil lani eden naših osrednjih listov rafal očitkov zoper počasnost in brezbržnost Kranjčanov pri urejanju Prešernovega gaja, sedaj loga, pri postavitvi Prešernovega spomenika, muzeja itd., skratka vsega, kar naj bi dokazovalo, da naše mesto ne spoštuje spomin velikega pevca, ki je tu umrl. Iste teme se je lotilo še nekaj drugih dopisnikov, zašla je celo v časopisje ameriških Slovencev.

Ob 103. obletnici smrti Franceta Prešerna pogledimo, kaj vse je že urejeno in kaj vse bo urejeno v bližnji bodočnosti.

Da bo Prešernov spomenik že poleti krasil naše mesto, smo že pisali. Dolež bo MLO poskrbel za olepšavo mesta, tako da bo vredno, da hrani spomenik našega največjega pesnika. Vzlic trdi zimi odmevajo kladive kamnosekov pri urejanju Prešernovega loga. (Clankar, ki je lani 6. maja trdil v Ljudski pravici, da je „gaj“ zapuščen kraj, na katerega nihče ne misli, je bil napak informiran, ali pa se ni potrudil, da bi dobil točne podatke. V istem času si je namreč ing. Sorli belil glavo z načrti za ureditev „zapuščenega kraja.“) Tudi restavriranje hiše, v kateri je Prešeren umrl, napreduje. Da pa še ni dokočno urejena, so povzročile objektivne težave.

Za ureditev fasade Prešernovega gledališča so tudi že načrti. In to je že precej, kajti, če pogledamo nekoliko nazaj, ni manjkalo razgovorov o nekulturnem izgledu te kulturne ustanove, vendar dlje od sklepov ni prišlo. Nekaj krivde je v pomankanju sredstev, še več pa, ker ni bilo načrtov za fasado. Ker bodo vse večje slovesnosti ob odkritju Prešernovega spomenika v gledališču, lahko in upravičeno pričakujemo, da bo njegovo lice tedaj že bolj — praznično.

Obeta se nam torej, da naše mesto ne bo več kamen spodtike ali vsaj velike ne. K temu bo pripomoglo tudi turistično in olepšavalno društvo, ki bo skrbelo za olepšavo mesta in tako za večji tujski promet. Več upokojevcem, ki so člani tega društva, je že obljubilo, da bodo pomagali pri urejanju Savskega drevoreda in pri postavljanju klopi na primernih prostorih. Upajmo, da se bodo za olepšavo mesta potrudili tudi meščani, v prvi vrsti seveda tisti, ki odlagajo pred ali za hišami smeti in jih puste tam „počivati“. Lepo bi bilo, če bi privatniki okrasili svoja okna s cvetjem, uredili na vidnih mestih cvetlične

V prejšnji številki smo poročali o botrotrovanju maršala Tita 10. otroku pokojnega delavca Staneta Božiča s Hrušice pri Jesenicah. Danes objavljamo sliko z malim vojkom v rokah namestnika maršala Tita, majorja Ivana Karanoviča. Na njegovi desni je Vojkova mati Gabrijela Božič, na levi predsednik MLO Jesenice Matevž Kolar. Zraven matere stoji direktor Jeseniške otrokove Viktor Ropret in org. sekretar MK KPS Jesenice Viktor Brun. — Otrokuva mati se najiskreneje zahvaljuje maršalu Titu, ljudski oblasti, Partiji in množičnim organizacijam.

Po zaključku I. šolskega polletja

NA JESENIŠKI GIMNAZIJI SO BILI PRVO POLLETJE ZELO SLABI USPEHI

Svet za kulturo in prosveto je na zadnji seji razpravljal o učnih uspehih prvih polletja na jeseniških šolah, ki so bili najslabši na gimnaziji. Največji odstotek slabih ocen so dobili dijaki v prvem razredu gimnazije. Krivda za to je delno na osnovni šoli, ki je učence premalo pripravila za vstop na gimnazijo, delno pa verjetno tudi na gimnaziji, ki učence z osnovne šole preostro ocenjuje. Največ slabih ocen je v prvem razredu iz angleščine. Seveda pa s tem nočemo delati krivice učiteljem in profesorjem. Največja krivda za slabe uspehe je na dijakih samih, pa tudi na njihovih starših, ki se premalo zanimajo za šolske uspehe svojih otrok.

UČNI USPEHI V KRANJSKIH ŠOLAH OB ZAKLJUČKU PRVEGA POLLETJA

Precej so nas razočarali naši šolarčki in srednješolci ob zaključku prve polovice šolskega leta. Res je ob polletju ponavadi strožji ocenjevalni kriterij, vendar s tem, zlasti gimnazijcem, od katerih ni niti polovica pozitivnih, ne moremo opravičiti. Še celo ne, ker so bili uspehi lani ob tem času precej boljši. Mnogo resneje kakor srednješolci pojmujejo šolo gojenici vseh sedmih strokovnih šol v Kranju. Vsaj 60% učencev je v teh šolah z uspehom za-

nasade, v čemer naj bi jih posnemala tudi podjetja in ustanove, ki si v tem pogledu po vojni niso napravila dosti več kakor nič.

Zrno do zrna — pogača, pravimo — ali vsakdo nekaj in naše mesto bomo s ponosom nazivali — Prešernovo mesto.

NESREČA V KEMIČNI TOVARNI V DOMŽALAH

V sredo 22. januarja se je v kemični tovarni v Domžalah pripetila nesreča, ki je zahtevala smrtno žrtev predsednika delavskega sveta Franca Juvana in 30-letnega delavca Antona Korošca. Tovariša sta bila zaposlena v oddelku za pripravljanje podganjega strupa. Vzroke te nesreče še vedno raziskujejo, čeprav menijo, da bi morda takojšnja zdravniška pomoč rešila vsaj Juvana, ki baje ni bil takoj mrtev. Takoj, ko se je nesreča zgodila, so obvestili okrajnega zdravnika dr. Maksa Kremžarja, ki pa je žal prišel prepozno na kraj nesreče.

Sodelavci bodo delovna tovariša Franca Juvana in Antona Korošca ohranili v častnem spominu.

Nesreča pri delu. — Te dni je 16-letni Vrčun iz Monšenika pri Moravčah v gozdu podrl smreke. Pri poseku je ena padla nanj in ga pokopala pod seboj. Smrt je nastopila takoj. Zanimivo je, da je točno pred enim letom na istem mestu zgubil življenje tudi njegov oče.

V NEKDANJI RUARDOVI GRAŠČINI NA JESENICAH BODO UREDILI TEHNIČNI MUZEJ

Na Jesenicah se že dalj časa trudijo poživljati zbiratelji zgodovinskega materiala, da bi ustanovili tehnični muzej, ki bi prikazoval razvoj železarstva v naših krajih. Prvi korak za uresničenje te zamisli je bila razstava o razvoju železarstva na Jesenicah in Gorenjskem, ki so jo lani odprli v dvorani osnovne šole na Jesenicah. Sedaj pa se ukvarjajo z mislijo, kako bi uredili v bližnji bodočnosti v nekdanji Ruardovi graščini muzej, ki bo nova kulturna pridobitev, ne samo za Jesenice, marveč tudi za vso Slovenijo. V ta namen bodo sklicali v četrtek, 14. februarja ob 7. uri zvečer sestanek, na katerega so povabili tudi visoke predstavnike ljudske oblasti, med njimi predsednika Sveta za industrijo LRS tov. Franca Leskoška in predstavnike republiških znanstvenih ustanov.

Republiško smučarsko prvenstvo v alpskih disciplinah

Preteklo soboto in nedeljo je bil Sv. Jošt nad Kranjem prizorišče mladinskega republiškega prvenstva v alpskih disciplinah, t. j. slalom, in veleslalom, smuk pa ni bil predpisan. Vreme je bilo organizatorju prvenstva Smuč. klubu Udarniku iz Kranja zelo naklonjeno. Smučarski dom na Joštu je že v petek zvečer napolnilo preko 70 mladih smučarjev.

V soboto popoldne ob dveh se je štarterju prijavilo 76 tekmovalcev iz 17 klubov. Proga je bila dolga 1500 m z višinsko razliko 400 m in s 24 vrati. Za mladinke pa je bila proga 600 m krajša. Proga je bila težka, vendar so vsi nastopajoči pokazali tako znanje in borbenost, da v mladi generaciji lahko pričakujemo novih vrhunskih tekmovalcev. Novi prvak v veleslalomu je postal od sedaj malo znani tekmovalcec Emil Kamnik iz Guštanja.

Med mlajšimi mladinci (od 14. do 16. leta) je zmagal Franc Pristov (Bratstvo), ki je s časom 1:31:2 dosegel drugi najboljši čas dneva. Med mladinkami je Andreja Oitzl (Enotnost) daleč nadkričila svoje sotekmovke in zaslužno zmagala.

V nedeljo je bila proga dolga 500 m z 200 m višinske razlike in je imela 30 vrati. Vrstni red na štartu je bil isti

kot prejšni dan; prvi so štartali starejši mladinci in zadnje mladinke, ki pa so bile zaradi tega precej prikrajsane, ker so morale voziti že po zelo razprti progi. Pri starejših mladincih so se tokrat odrezali Gorenjci. Prvo mesto je zasedel Logar Vilj (Ljubelj). Sploh so v slalomu dominirali Tržičani, saj so zasedli vsa tri prva mesta. Podoba je, da imajo naši olimpijci iz Tržiča Lukanc, Stefe in Dornik v mladini sebi vredne naslednike! Pri mlajših mladincih se je zopet odrezal Jeseničan Stanko Klinar (Bratstvo), ki je zasedel prvo mesto. Pri mladinkah se je ponovno izkazala prvakinja v veleslalomu, Andreja Oitzl (Enotnost).

Tekmovanje je bilo zaključeno ob 3. uri popoldne z razdelitvijo plaket in diploem zmagovalcem. V imenu SZS je tekmovalce pozdravil tov. Pernuš Jože in jim želel mnogo uspehov v bodočnosti.

Rezultati tekmovalca:

Veleslalom. — **Starejši mladinci:** 1. Kamnik Emil (Fužinar, Guštanj) 1:20:7 **Mlajši mladinci:** 1. Pristov Franc (Bratstvo, Jesenice) 1:31:2. — **Mladinke:** 1.

Oitzl Andreja (Enotnost, Ljubljana) 2:31:2.

Slalom. — **Starejši mladinci:** 1. Logar Vilj (Ljubelj, Tržič) 1:22:1. — **Mlajši mladinci:** 1. Klinar Stanko (Bratstvo, Jesenice) 1:41:7. — **Mladinke:** 1. Oitzl Andreja (Enotnost, Ljubljana) 3:08:7.

ŠAH

ZAKLJUČEK ŠAHOVSKEGA TURNIRJA ZA PRVENSTVO KRANJA

Koncem januarja se je končal šahovski turnir za prvenstvo Kranja za leto 1952. Turnirja se je udeležilo 10 igralcev — drugo in tretjekategorijev. Po zanimivih borbah je prvo mesto ponovno osvojil lankoletni prvak Jože Pogačnik z osmimi od devet dosegljivih točk. Na drugem mestu je Bogdan Pajon s 7 točkami, tretji Karel Misjak 6 točk, ostali pa so se zvrstili: Marijan Engelman in Pavel Zihel 4 in pol, Alojz Berčič 4, Alojz Bergant in Boris Zulej 3, Peter Kos 2 in pol ter prof. Boris Rupnik 2 točki.

ISIK (Kranj) : DTT (Kranj) 4 : 2

Prvi šahovski dvoboj za dokončnega prvaka gorenjskih strokovnih šol v šahu se je končal z zaslužno zmago ISIK. Z boj pazljivo igro bi bil poraz DTT lahko bolj časten.

Rezultati: (prvi so šahisti ISIK) 1. Mozetič — Jakšič 0:1, 2. Bergant — Dolinšek I 1:0, 3. Brumat — Dolinšek II 1:0, 4. Cotič — Salopek 1:0, 5. Simič — Novak 1:0, 6. Zupančič — Petek 0:1.

DTT (Kranj) — ISIK (Kranj) 3 : 3

Drugi šahovski dvoboj za dokončnega prvaka gorenjskih strokovnih šol v šahu se je končal neodločeno z rezultatom 3:3. Ker je moštvo ISIK v prvem dvoboju visoko porazilo šahiste DTT, je tako osvojilo šahovsko prvenstvo. Zmagovito moštvo je dobilo v trajno last pokal.

Na šahovskem brzoturnirju za mesec januar je sodelovalo 19 igralcev.

ŠAHOVSKI TROBOJ RADOVLJICA—LESECE—BLED

Pred tedni je bil v Radovljici šahovski troboj med Radovljico, Lescem in Bledom, ki se je odigral na devetih deskah. V tem troboju so pokazali lep napredek zlasti radovljiški šahisti, ki so prvič odločno premagali Blejčane z rezultatom 6 in pol proti 2 in pol, z Lesčani pa so izgubili z rezultatom 4 : 5. Več sreče so imeli blejski šahisti v borbi z lesčanskimi in zmagali z rezultatom 5 in pol proti 3 in pol. Ta zmaga blejskih šahistov je odločila, da so prvo mesto zasedli Radovljičani.

Končni rezultat: Radovljica 10 in pol, Lesce 8 in pol in Bled 8 točk.

Za razvedrilo

MOSKOVSKI RADIO O „RUSKIH“ IZUMIH

V oddaji za šolske otroke je moskovski radio znova poudarjal rusko prvenstvo v izumih. Trdil je, da je izumil prvi električni motor ruski fizik Boris Semenovič Jakobi že leta 1831., v resnici pa ga je izumil Anglež Farady šele dve leti pozneje. Isti ruski fizik je po zatrdanju moskovskega radia izumil brzoglavni sprejemnik, čeprav vsi vemo, da ga je izdelal šest let kasneje Edward Hews. Jakobiju pripisujejo Rusi tudi izum dinamomota.

V ZOOLŠKEMVRTU

On: „Ta kača ima silno moč. Celo vola zaduši.“

Ona prestrašena: „Za božjo voljo, Janez, ne hodi preblizu.“

V SOLI

Profesor: „Povejte mi razliko med Afriko, našim Primorjem in Sremom.“

V razredu zavladala grobna tišina. Prterga jo redkobesedni modrec v zadnji klopi: „V Afriki je Tutankamen, v Primorju kamen, v Sremu pa Slinkamen.“

Dopisujte v „Gorenjski glas“

Podgorci so zopet igrali

V Podgorju pri Kamniku imajo staro igralno tradicijo. Že pred vojno je delovala tu močna igralna družina, ki je nastopala na vseh odrih kamniškega okoliša. Zadnja predvojna leta so pričeli zelo marljivo zbirati denar za postavitve lastnega prosvetnega doma. Kmalu po vojni pa je postala zlasti mladina zelo aktivna v tej kulturno-prosvetni vrsti. Vsako leto so Podgorci postavili na oder po dve ali tri igre. Lani pa se je spet porodila misel zgraditi lastni oder. Navdušenje je zajelo vso mladino, a ker so nekateri občinski možje pokazali kaj malo zanimanja za to stvar, je obtičala na mrtvi točki. Upajmo pa, da bo želja mladine vsaj čez čas našla ljudi, ki jo bodo razumeli.

Pretekli teden so Podgorci gostovali v Smarci z dramo „Al“ njega ni“. Igra je vsebinsko in oblikovno precej nedogdna in nedovršena; pisec je vnešel vanjo precej neresničnosti. Zato je uprizoritev zahtevala precej truda in vaje in priznati moram, da so Podgorci, upoštevaje pogoje, v katerih delajo, stvar dobro izpeljali. Zlasti sta pokazala talent mlada igralca S. Belčijan in M. Jutršek Igralsko šibkeje so bile ženske, od katerih je dobro igrala le že nekoliko izveščana M. Kepčeva. Delo je režiral I. Bergant.

Ce bodo Podgorci še nadalje resno in marljivo delali in če se bodo še nekoliko bolj razumeli med seboj, bodo imeli še več uspeha.

IN PO SVETU

Organizacija Združenih narodov

Sesto redno zasedanje Generalne skupščine Združenih narodov je 5. februarja zaključilo svoje delo. Skupščina je glasovala o predlogu zahodnih velesil, da naj se sklicje izredna seja Generalne skupščine, če bo na Koreji sklenjeno premirje, ali če bo to zahteval razvoj dogodkov v tej deželi. Generalna skupščina je nadalje odobrila, da naj komisija OZN za človečanske pravice izdela dve mednarodni konvenciji, eno za državljanske in politične pravice, drugo pa za socialno ekonomske in kulturne pravice.

Tunizija

Kot poročajo iz Tunisa je te dni prišlo do novih spopadov med pristaži tunizijske stranke „Neodestur“ in francoskimi četami. Pri teh spopadih je bilo ubitih in ranjenih okrog 20 oseb. V Bedži, nekaj kilometrov severovzhodno od Tunisa, je množica tunizijskih nacionalistov demonstrirala proti francoski oblasti. V spopadu, do katerega je prišlo, sta bila ubita dve Arabca. Druga skupina nacionalistov je napadla francoski odred pri Sousse v južnem Tunisu. Francoski odred je nacionaliste odbil šele, ko je dobil okrepitev. Razen tega poročajo o sabotažah v raznih predelih Tunizije.

Kot poročajo UP iz Pariza so predstavniki 15 arabskih in azijskih držav sklenili, da bodo francosko-tunizijski spor pridožili Varnostnemu svetu. Voditelj nacionalistične stranke „Neodestur“ Habib Burgiba je pozdravil ta sklep. Po njegovem mnenju bo ta sklep samo olajšal rešitev francosko-tunizijskega spora, češ da to ne predstavlja sovražnega dejanja zoper Francijo, temveč samo sredstvo za obnove razgovorov na resnejši podlagi. Povsem drugače pa so sklep 15 držav sprejeli francoski uradni krogi in izjavili, da bo vlada vztrajala na pogodbi, ki je bila leta 1881 sklenjena med Francijo in Tunisiom. Tunis je namreč od tega leta dalje francoski protektorat.

Egipt

Odkar je v Egiptu nova vlada, je napetost popustila. V Kairu je zopet popolnoma normalno stanje. Predsednik vlade Ali Maher paša je v razgovoru z novinarji dejal, da je proučil izjavo britanskega zunanjega ministra Edena v Spodnjem domu. Egiptska vlada je pripravljena pogajati se na podlagi, ki bo zadovoljila egiptске nacionalne težnje.

Tedni je Ali Maher paša pojasnil, kako gleda vlada na nekatera zunanje-politična vprašanja. Dejal je, da s njegova vlada želi zblizanja z vsemi drža-

cej boljši. Prezamudno, morda tudi nekoliko dolgočasno, bi bilo navajanje uspehov v vsaki izmed 60 osnovnih šol kranjskega okoliškega okraja. Dovolj bo, če povemo, da je od 6368 učencev 78% pozitivnih. Zanimivo je, da je letošnji uspeh, izražen v odstotkih prav tak, kakršen je bil lani ob polletju in ob zaključku šolskega leta. Opaža se tudi, da je ocenjevalni kriterij v prvih dveh razredih zelo mil, v tretjem se zaostrojuje, najstrožji pa je v četrtem razredu. Zato je v prvih razredih okoli 90% pozitivnih, medtem ko v višjih razredih število uspehih znatno pade.

Tudi gimnazijci so v kranjskem okoliškem okraju ob prvem polletju boljše kakor v Kranju. Med 1879 dijakih je 51,6% pozitivnih, to je za 1,41% boljši kakor lani ob tem času. Na šolah učencev v gospodarstvu jih je letos 72,1% brez negativne ocene. Lani ob koncu leta 76,5%.

Glavni vzrok slabih uspehov v nižjih gim. raz. je množični naval zlasti iz osnovnih šol na sedežih gimnazij. Pri podrobnejšem pregledu ocen je namreč videti, da so dijaki iz oddaljenejših krajev boljši, ker se vspešje v g.mnazijo res samo dobri učenci. Boljšo izbirno učencev vse od prvega razreda dalje in slika šolskih uspehov na gimnazijah bo zadovoljivejša! Nekaj krivde nosijo za slabe uspehe tudi sami starši in učno osebje. Naš kmet sili otroka k delu na polju in mu tako jemlje čas za učenje, v mestih pa je marsikje slabo nadzorstvo nad otroci. Uspehi: bi bili tudi

lepši, če bi posamezni profesorji izboljšali metodo pouka. Očitno je namreč, da je največ negativnih ocen pri enih in istih profesorjih, čeprav poučujejo različne predmete.

Zelo pa je napredovalo v zadnjih dveh letih naše strokovno šolstvo. Tako lepi uspehi so posledica izboljšane organizacije dela in smotnejšega pouka.

Ob zaključku pa moramo poudariti, da v zvezi z nezadovoljivim učnim uspehom lahko ugotovimo, da je znanje naših dijakov precej širše kakor pred leti, ker se od vsakega učenca precej več zahteva kakor nekdanj.

V PRIMERJAVI Z LANSKIM PRVIM POLLETJEM SO BILI LETOS ŠOLSKI USPEHI V RADOVLJSKEM OKRAJU NEKOLIKO BOLJŠI

Ce primerjamo šolske uspehe na osnovnih šolah v radovljiškem okraju z lankoletnimi uspehi v prvem polletju, vidimo, da so za 2,82 odstotka boljši kot lanski. S pozitivnim uspehom je letos zaključilo 82,13 odstotka učencev. Tudi na nižjih gimnazijah v Radovljici, Breznici, na Bledu in v Bohinjski Bistrici so se nekoliko pobiljšali. Ob prvem polletju je bilo brez slabega reda 52,2 odstotka dijakov. Kljub temu pa še vedno ne moremo biti zadovoljni in se bo morala šolska mladina še potruditi, da svoje ocene izboljša. Starši, učitelji in profesorji pa naj ji pri tem še bolj pomagajo kot so jim doslej.

Po vseh naših zasneženih poljanah tekmuje mladina v zimskem športu

MEĐDRUŠTVENE SKAKALNE
TEKME V PODBREZJAH

TD „Partizan“ — Podbrezje je priredilo v nedeljo 3. februarja 1952 popoldne na svoji 25 metrski smučarski skakalnici v Podbrezjah meddruštvene skakalne tekme, katerih se je udeležilo 30 članov in mladincev iz Podnarta, Nakla, Dupelja, Kovorja, Kranja in domačega društva. Ob skakalnici se je zbralo okoli 200 gledalcev. Skakalnica je bila odlično pripravljena, vreme lepo, sončno. Organizacija tekem je bila zelo dobra.

Med člani je 1. mesto osvojil Jeglič Neško (TD Partizan, Podbrezje), ki je imel tudi najdaljši skok dneva 23,5 m. 2. in 3. mesto sta zasedla (TD Partizan, Podnart) Bešter Joško in Faganel Mirko. Med starejšimi mladinci je 1. mesto osvojil Kunčič Franc (TD Partizan, Naklo) z najdaljšim skokom med mladinci 23 m. 2. mesto je zasedel Stillec Cene (TD Partizan, Naklo), 3. mesto pa Frilih Vinko (SSD Udarnik, Kranj). Med mlajšimi mladinci je bil najboljši Bajželj Filip (TD Partizan, Naklo), ki je zasedel 1. mesto; 2. mesto je osvojil Justin Boris (TD Partizan, Podnart), 3. mesto pa Zupan Ivan iz Kovorja.

Najboljši tekmovalci so prejeli diplome.

Naša telovadna društva v okolici Kranja so tudi v letošnji zimski sezoni marljivo. Zanimivo je, da so se člani TD Partizan, Podbrezje, bolje plasirali na tekmah v Naklem, član: TD Partizan Naklo pa na tekmah v Podbrezjah. Sedaj tudi TD Partizan Podnart pripravlja meddruštvene skakalne tekme, kjer se bodo člani vseh imenovanih društev zopet pomerili med seboj.

SMUČARSKI DAN V KROPI

Ta dni je Telovadno društvo „Partizan“ v Kropi priredilo smučarski dan s tekmovanjem v skokih, tekih, smuku in slalomu. Med pionirji je v skokih zmagal Ivan Zaberl, drugo mesto pa si delila Janez Rajgelj in Evgen Jeraša. Najboljši skakalec med mladinci je bil Slavko Skriba (23 m), sedela pa sta mu Zdravko Petrač (22 in pol m) in Egi Gašperšič (21 m). Prvo mesto v skokih članov si je osvojil Marjan Gašperšič (28 in pol m), drugo pa Srečko Paul (28 m).

V tekih so med drugim tekmovali znani kroparski smučarji Angela Kordeževa, Jože Katrašnik in Franc Kordež. Med mlajšimi pionirji je v tej disciplini zmagal Bogdan Miljevec pred Matevžem Železnikom in Filipom Tomaževičem, med starejšimi pionirji pa Urban Legat pred Dušanom Butorcem in Jankom Tomaževičem. Prvo mesto v teku mladincev si je osvojil Marjan Dermota.

V smuku mlajših pionirjev je zasedel prvo mesto Bogdan Miljevec, drugo Tomaž Gašperšič in tretje Stanko Kordež, med starejšimi pionirji pa sta bila najboljša Urban Legat in Slavko Gašperšič, ki sta prevozila progo v istem času; njima je sledil Minče Gašperšič. Zmagovalca v smuku mlajših mladincev sta bila Adam Petrač in Kozma Gašperšič, ki sta prevozila progo v času 24 sekund. Prvo mesto med starejšimi mladinci je zasedel Janez Gašperšič, drugo pa Marjan Dermota.

V slalomu so tekmovali le mladinci. Med mlajšimi je zmagal Adam Petrač, med starejšimi mladinci pa Anton Lazar.

SMUČARSKA SEKCIJA „PARTIZANA“ V STRAŽIŠČU SE DOBRO RAZVIJA

Smučarska sekcija „Partizana“, društva za telesno vzgojo v Stražišču, je priredila 25. pr. m. društvo tekmovanje v teku. Na 5 kilometrski progi za starejše mladince je zmagal v času 33.40 min. Dimnik Slavko, drugi je bil Rakar Matija, tretji Muren Tine. Izven konkurence pa je zmagal z nepričakovanim dobrim uspehom 15.47 min. Kordež Gašper, ki bo s takim napredkom prav kmalu lahko uspešno zastopal našo državo. Med mlajšimi mladinci je zmagal na 1 kilometrski progi Maren Lado, drugi je bil Česen Stefan, tretji pa Bajželj Matija. Tudi med pionirji je mnogo zanimanja za to športno panogo. Na progi je zmagal Triler Ivan. V teh dneh pa bo tudi tekmovanje v smuku iz Sm. gore. — Vse kaže, da je „Partizan“ v Stražišču v dobri razvojni dobi zlasti še v telovadbi, kar je dokazal s svojo uspešno akademijo 23. XII. 1951. Število članstva, predvsem mladincev, se povečuje. Želimo, da bo društvo z disciplinirano vzgojo telesa in duha prav kmalu prednjačilo ne samo na Gorenjskem, temveč tudi v vsej republiki.

Namizni tenis

SE ENA POMEMBNA ZMAGA NAMIZNOTENISNIH IGRALCEV ŽELEZNIČARJA

V Zagrebu je bil preteklo soboto in nedeljo izredni turnir za III. razred. Kranjčani, ki so se edini izmed Slovencev udeležili tega tekmovanja, so poslali v Zagreb ekipo, sestavljeno iz Petroviča, Hlebsa in Rebolja. Razen teh pa je za Kranj nastopil tudi Modrijan, ki je na odsluženju vojnega roka v Zagrebu.

Z uspehom železničarjev h igralcev smo lahko več kot zadovoljni. Izmed treh disciplin so osvojili dve prvi mesti v tretji pa drugo mesto.

V ekipnem tekmovanju so Kranjčani po težkih borbah premagali Sento 5:4, Poštar Zgb 5:1, Trgovalč Bgd 5:2 in v finalu Grafičar Zgb 5:4. Najboljši igralec pri železničarju v ekipnem tekmovanju je bil Hlebs, ki je izmed 10 iger izgubil samo dve. V tekmovanju posameznikov sta Hlebs in Modrijan izpadla v prvem kolu, Petrovič v drugem, Rebolj pa je v finalu podlegel Kovaču (Vojvodina) 2:0. Omenimo naj, da je imel Petrovič proti Kovaču, s katerim je izgubil 2:5, v drugem setu stanje 20:19, torej match žogo, ki pa jo ni izkoristil. V igrah dvojice naš par Petrovič-Rebolj ni imel težjega dela in je brez težav osvojil prvo mesto. Hlebs-Modrijan sta izpadla v I. kolu.

Organizacija tekmovanja je bila zelo slaba. Kranjčanov n. pr. nihče ni počakal na postaji in so celo noč pred tekmovanjem prisledili v kolodvorski čakalnici. Temu primerna je bila potem tudi njihova igra.

ŽELEZNIČAR KRANJ — SENTA 5:1

Pretekli ponedeljek zvečer je bil v Kranju v Domu JLA prijateljski dvoboj med domačim železničarjem in ekipo Sente, ki je bila na poti na Jesenice. Za Kranjčane so nastopili Abačič II, Hlebs in Rebolj. Pomembno presenečenje je pripravil Hlebs, ki je po zelo dobri igri premagal najboljšega igralca Sente Mučija z 2:5.

Gledalcev je bilo zelo malo, verjetno ker je bila tekma objavljena šele v ponedeljek popoldan.

Kegljaški šport

KEGLJAŠKI KLUB SSD „JOZA GREGORIČ“ SE LEPO RAZVIJA

Ceprav je bil kegljaški klub SSD „Joza Gregorič“ ustanovljen šele lani septembra meseca, je pred kratkim poročal na svoji letni skupščini, da ima 135 članov. Klub ima dve moški moštvi in mladinsko moštvo. Največja težava kluba je, da nima svojega kegljišča. Edino kegljišče, ki bi se dalo na Jesenicah primerno urediti, je na kazinskem vrtu. Upajmo, da bodo pri odločitvah našli razumevanje in jim dovolili obnoviti kazinsko kegljišče.

Člani in mladinci kegljaškega kluba SSD „Joza Gregorič“ so imeli tudi že več tekmovanj. Pri zadnjih tekmovanjih so se najbolj izkazali Franc Rebolj, Slavko Koselj, Tonček Koselj, mladinec Bogo Malej, Ivan Bucek, Tone Langus, Dani Pesjak in Tonček Langus.

LIGASKI KEGLJAŠKI DVOBOJ KK KRANJ : KRIM (Ljubljana)

Na dvosteznem kegljišču tovarne „Inteks“ v Kranju je bila v nedeljo tekma republiške lige med domačim Kranjem in ljubljanskim Krimom. Zmagali so gostje s pičlo razliko 5 kegljev (2227 kegljev : 2222 kegljev za „Krim“). Med posamezniki sta se najbolj odlikovala Rafko Stare KK Kranj, ki je podr 400 kegljev, in Krušec „Krim“, ki je podr 386 kegljev.

„Gorenjski glas“ v vsako hišo

Pomagajmo graditi Slovenski kulturni dom v Trstu

Akcija zbiranja pomoči tako denarja kot materiala — za zgraditev Slovenskega kulturnega doma v Trstu je v polnem teku. Zato pozivamo podjetja, ustanove, družbene organizacije in posameznike, da še nadalje prispevajo po svojih možnostih in s tem manifestirajo svojo nacionalno zavest in solidarnost s tržaškimi Slovenci.

Vse denarne prispevke pošiljajte na naš tekoči račun pri NB Ljubljana, št. 601-95331-7.

Za vse informacije v zvezi z nabiranim materialom pa se obračajte direktno na Gospodarski oddelek našega odbora, Ljubljana, Jegličeva cesta 4, tel. 31-63.

Odbor v pomoč za zgraditev Slovenskega kulturnega doma v Trstu

TEDENSKA KRONIKA

ZUPNIK NA ČESNJICI PRI BLAGOVICI MEČE SOLO NA CESTO

V Česnjici nad Blagovico je osnovna šola nameščena v mežnarji in tudi klopi v njej so še vedno cerkvena last. Zato se župnik Miha Trdin že dolgo šopiri, češ da bo zaprl šolo in v tem duhu naroča otrokom: „Recite učitelju, da sedite na svojih klopih!“ Tudi tamkajšnji krajevni odbor ima do šole in do učiteljstva zelo čuden odnos. Na eni strani je res, da KLO župniku še ni plačal najemnine za šolo v mežnarji, na drugi strani pa se občinski možje nočejo zameriti župniku na ta način, da bi učitelju Jerneju Zobovniku nakazali stanovanje v mežnarji. Učitelj stanuje sedaj nad svinjakom, kjer se mu kvarijo njegove stvari.

Zadnji čas je, da ljudska oblast poskrbi, da bo česenska osnovna šola dobila prostore v državni hiši, da župnik zaradi svoje „prosvitljenosti“ ne bo motil in ogrožal šolskega pouka, kar prav gotovo ne bi smel v nobeni drugi državi.

KDO SE PRETEPA V ČRNI?

V rudniku kaolina v Črni delata rudarja Franc Koželj in Pavel Galin, ki sta nepopravljivo pretepača. Začneta prepri in pretep povsod, ko se ga malo „nasekata“, pa bilo to na veselici ali pri delu v rudniku. Za tema dvema nič kaj ne zaostajata rudarja Karel Romšak in Martin Zuraj. Vsi so bili dozdaj zato kaznovani s 30 dni zapor.

POTEPAL SE JE BREZ DELA

Dimitrij Simonovič, star 42 let, je doma nekje v okraju Bačka Palanka. Nima rad stalne zaposlitve. Potepal se je po svetu brez dela in tako prital v Jesenic do Kamnika, kjer so ga prijeli. Bil je brez izkaznice, kar zgovorno pričča o njegovih delomrznosti. Za zamreženimi okni se bo menda spametoval in drugič poskrbel za delo in izkaznico.

OBSOJEN ZARADI UTAJE DENARJA

Pred okrajnim sodiščem v Kamniku se je zagovarjal Rakef Anton, star 35 let, doma iz Trzina, ker si je kot uslužbenec OLO Kamnik pri jesenski pobiri davkov protipravno prisvojil denar. Utajil je skupno 7000 dinarjev. Razen tega je bil zelo objestne narave, tako da se je drnil celo izdajati za člana UDV. Kot tak je nastopil lažno nasproti Klemencu Antonu iz Godiča, in ga „zsluševal“.

Rakef Anton je bil zaradi tatvin že večkrat kaznovan, a vse kazni ga niso popravile. Zaradi tega in vsled splošne nevarnosti za družbo ga je sodišče tokrat obsodilo na eno leto in štiri mesece stroge zapore.

Spominski dnevi

15. februarja 1943 — Zasavski bataljon skupaj z 2. četo Kamniškega bataljona zasedata občino Dol. Orožniško posadko in posadko obmejne policije partizani blokirajo, istočasno pa poskodujejo kemično tovarno, ki jo je sovražnik preurejal za vojne namene, uničili so kino dvorano ter več nemških propagandnih filmov. Med predvajanjem filma so partizani vdrli v dvorano, prekinili predstavo ter sami nato uprizorili ljudsko zborovanje, kjer so nastopili govorniki, pevci in deklamatorji. Po končanem mitingu in mobilizaciji so se partizani umaknili nadmočnemu sovražniku, ki je pršel blokirani postojanki na pomoč.

11. februarja 1945 — Sovražnik v treh kolonah prodira iz Železnikov proti položajem Skofjeloškega odreda na Javorju in v treh kolonah iz Poljan. Naši borci so sovražnika napadli, vendar so se morali zaradi sovražnikove premoči in hudega topovskega ognja po petih urah borbe umakniti. Naši so ubili več Nemcev, med njimi nemškega kapetana.

12. februarja 1945 — Sovražnik, po številu 500 mož, napade položaje Skofjeloškega odreda na Martin vrhu. Po triurni borbi se je I. bataljon premaknil na boljše položaje; ponoči ni prišlo do spopada s sovražnikom, naslednjega dne pa se je sovražnik umaknil v Martin vrha in so ga nato na umiku napadle naše patrolje ter ubile in ranile več Nemcev.

12. februarja 1945 — Enota IX. Korpusa razbijejo kolono 500 Nemcev, ki je prodirala iz Gorenje vase.

Dežurna služba

Od 9. februarja dalje skozi vse teden ima dežurno službo pri Svetu za zdravstvo mesta Kranja in Kranj-okolice dr. Ivan Vidmar, tel. 268. Obiski na dom se sprejemajo najkasneje do 18. ure zvečer. Po tej uri bo dežurni zdravnik obiskoval le bolnike s težjimi poškodbami in močnimi krvavitvami.

Dežurna zdravniška služba za MLO Jesenice od petka 8. februarja 1952 opoldan od petka 15. februarja 1952 opoldan dr. Avgust Tancar, Jesenice, Gospodarska cesta (nasproti železniške postaji).

Dežurna služba brivskih obratov na področju MLO Jesenice v nedeljo, dne 10. februarja 1952: Brivski in frizerski salon Viktor Pirnat, Jesenice.

Gledališče

MESTNO GLEDALIŠČE JESENICE

Sobota, 9. 2. ob 19.30 uri Gehr: „Sesto nadstropje“.

Nedelja 10. 2. ob 19.30 uri Gehr: „Sesto nadstropje“.

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE

Petek 8. febr. ob 20. uri: Priestley „Od raja pa do danes“, Red A in izven. Nedelja 10. febr. ob 16. uri: Priestley „Od raja pa do danes“, Izven.

Torek 12. febr. ob 16. uri: Priestley „Od raja pa do danes“, Zaključena predstava.

Petek 15. febr. ob 20. uri: Priestley „Od raja pa do danes“, Izven.

Kino

„Storžič“ Kranj: do 12. februarja ameriški barvni film „Lassie se vrača“; 13. februarja premiera prvega jugoslovenskega špijonskega filma „Poslednji dan“; v nedeljo 10. februarja ob 10. uri dopolne matinee barvnega filma „Lassie se vrača“.

„Svoboda“ Stražišče: 8. do 11. februarja angleški film „Fanni“, v katerem igra glavno vlogo Phyllis Calvert.

Mestni kino Kamnik: 8. do 14. februarja ameriški film „Seherzada“; 15. do 19. februarja angl. film „Ana Karolina“.

Domžale: 9. in 10. februarja italijanski film „Norčije v operi“; 13. in 14. februarja angleški film „Pot do plemstva“.

Mengeš: 9. in 10. februarja, italijanski film „Zaplešva“; 16. in 17. amer. film „Dedinja“.

Novo družine

V Kranju so se 2. februarja poročili: Jožef Silar, Mavčiče in Frančiška Jenko, Zbilje; Anton Stular in Alojzija Krč, Kokra; Franc Pavlin in Angela Benedik, Kranj; Janez Bajželj, Stražišče in Danica Korosec, Lesce; Franc Ušlaker, Breg in Pavla Gorjanc, Predoslje; Janez Ušlaker in Karolina Kuralt, Senčur; Jožef Delavec in Antonija Aleš, raj. Krč, Mače; Jakob Virc in Marija Magister, Kranj; Vincencij Kuren, Kranj in Pavla Ješe, Drulovka; Mihael Ropret, Senčur in Marija Klemenčič, Kranj; Jože Zore in Jožefa Zagorc, Kranj; Anton Rozman, Duplje in Bernarda Erlih, Struževo; Franc Peterlin, Pliskovica in Marija Fajfar, Kranj; Ciril Ravnikar, Virmaše in Martinka Kozin, Cirče. — Čestitamo!

Na Bledu se je lani poročilo 110 parov z Bleda, Ribnega, Bohinjske Beline in Gorij. V to število pa so zajeti tudi tuji, ki so sklenili zakon na matičnem uradu MLO Bled.

Na Bledu so se poročili Janez Junc z Ivano Vodnjov, Peter Cvenkelj z Marijo Golob, Viktor Hanjšek z Angelo Kocjančič, Miroslav Ravnik z Bogomiro Burja in Matevž Stanonik z Marijo Mandeljc. — Obilo sreče!

Mali oglasi

Kupim glavo šivalnega stroja ali prodam stajalo. Naslov v upravi lista.

Ugodno prodam kratek zimski suknič. Poizve se Kranj, Jurčičeva 5.

Priključem veljavnost izgubljena sindikalne izkaznice na ime Olga Grašič, Tenetiše.

Kanačke karzerje prav dobre pevce, ki so tekmovali v Zagrebu in Ljubljani in odnesli lepe nagrade in nekaj plemenskih samic prodam. Mokorel, Javornik, železniška postaja.

Železno „Wertheim“ blagajno in decimalno tehtnico 200 kg ugodno prodam. Poličar, Kranj, Majstrov trg 14.

Prodaja ne rabljena električna peč po ugodni ceni. Naslov v upravi lista.

Preključem veljavnost sindikalne izkaznice št. 1308966 na ime Ržan Franc, Kranj, Zlato polje.

Kupimo dobro ohranjen eksperns aparat za kuhanje kave. Ponudbe na „Prekrsbo“, Kranj.

VIABLO

Na 46. letni občni zbor SITARSKO-ZIMARSKO ZADRUGE r. z. z. o. j. v Stražišču, ki bo v soboto, 16. februarja t. l. ob 16. uri v združenih prostorih.

V slučaju nesklepnosti bo občni zbor pol ure kasneje na istem mestu in bo sklepčen ob vsaki udeležbi.

Računski zaključki iz bilance so vsakemu članu v pogled v pisarni zadrage. Upravni odbor.

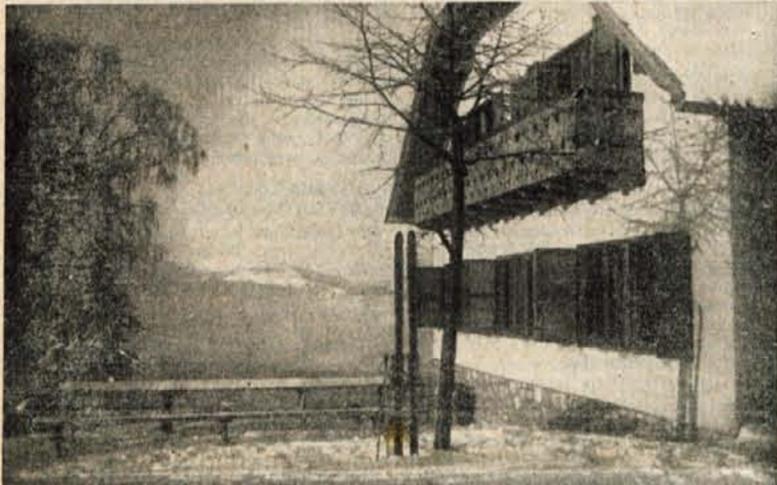
TELOVADNO DRUŠTVO

„PARTIZAN“ V KROPI BO V BODOČE POSVEČALO ŠE VEČ PAZNE PIONIRJEM

V tork, 29. januarja je Telovadno društvo v Kropi imelo svoj redni občni zbor, na katerem je sprejelo svoje novo ime „Partizan“ in nova društvena pravila. Članstvo se je zbora polnoštevilno udeležilo. Predsednik društva tov. Filip Legat, načelnik, načelnica in referenti športnih sekcij so poročali o lankoletnem delu. Med sekcijami sta bili lani najboljše smučarska in odbojkarška sekcija, ki sta priredili in se udeležili mnogih tekmovanj.

Na občnem zboru so nato izvolili novi društveni odbor s tov. Filipom Legatom kot predsednikom. Sprejeli so načrt dela in proračun za letošnje leto. Najvažnejši sklep zbora je bil, da bodo vključili v društvo čimveč pionirjev in mladine in da bodo uvedli redno telovadbo. Ker nimajo dovolj vaditeljev, bodo poskrbeli, da jih bodo vzgojili. Posebno pažnjo bodo posvečali pionirskim oddelkom, s katerimi bodo nastopili na letošnjem okrožnem telovadnem nastopu.

Telovadno društvo „Partizan“ Kropa gradi tudi plavalni bazen. Kljub temu, da ne razpolaga z zadostnimi finančnimi sredstvi, je sklenilo, da ga bo še letos dogradilo. Novo kopalnišče bo služilo Kropi in njenim sosednim krajem.

Kakor preteklo leto, je smučarsko društvo Udarnik iz Kranja priredilo tudi letos smučarski tečaj na Joštu. Dom, ki so ga zgradili člani društva sami, je zopet pokazal, kako zelo je potreben ta objekt za populariziranje zimskega športa v kranjski okolici.

ZIVAHNO ŠPORTNO ŽVLJENJE V RATEČAH

Letošnji sneg je prinesel smučarskemu društvu Rateče-Planica polno dela, ki so se ga odborniki lotili s toliko večjim veseljem, ker so pa 6. letih vendar le dobili svoj društveni prostor. Zato mcarano izreči največje priznanje upravitelju osnovne šole tov. Antonu Černetu, ki je dal v šolskem posloppju društvu sobo, ki je prejšnja leta vkljub vsemu prizadevanju nismo mogli dobiti. Veliko razumevanja do društva imata tudi upravnica krajevnih podjetij tov. Jerca Čehova in predsednik kmetijske zadruge tov. Jože Kopavnik. Grajtaji pa moram brezbržen odnos, ki ga ima do društva krajevna frontna organizacija, čeprav bi bila ona najbolj poklicana, da pomaga društvu. Žal, pa tega v Ratečah ni! Zakaj?

SD Rateče-Planica je letos priredilo že več smučarskih tekmovanj. Tako je bilo 6. januarja društveno tekmovanje v smuku, naslednjo nedeljo pa je društvo priredilo meddruštvene skakalne tekme na 50 metrski skakalnici. Predzadnjo nedeljo (27. januarja) je bil v Ratečah na pobudo SD Rateče-Planica prvi del četverboja (tek, skoki) med pionirji iz Rateč, Hrušice, Jesenic in Bleda, drugi del (smuk) pa bo 10. februarja na Bledu. Tako je predzadnjo nedeljo 71 pionirjev in pionirk v snežnem metzu merilo svoje moči. V skokih smo opazili izreden talent pionirja Boštjana Kavaljarja, ki nas je navdušil z odličnim doskokom. Marsikak priznan smučar nima takega doskoka. V prvem delu smučarskega četverboja pionirjev je zmagalo SD Rateče-Planica s 54 točkami. Na drugo mesto se je uvrstilo SD „J. Rus“ z Bleda z 28, na uvrstilo SD „J. Rus“ z Bleda z 28 na na četrto mesto SD „Bratstvo“ Jesenice s 14 točkami. Rezultate so odločili 4 najboljši tekmovalci iz vsakega društva.

KOMBINACIJSKO SMUČARSKO PRVENSTVO NA JEZERSKEM

V nedeljo, 27. januarja so pričeli jezerski smučarji tekmovali za prehodni pokal v kombinaciji smuka, slaloma, vesleslalom ter teka. Poleg članov tekmujejo tudi podmladkarji in mladince.

Rezultati. — Člani: 1. Peter Šinkovec, 2. Franc Jekl, 3. Mišo Dolinšek, 4. Poldi Kastrun. — Mladinci: 1. Milan Dolinšek, 2. Jože Polajnar, 3. Zmago Štirn. — Mladinke: Romana Kastrun, 2. Duša Krč, 3. Ana Franter.

Za člane in mladince je bila proga dolga 600 m. Imela je 32 vratice ter 150 m višinske razlike.

Mladinke pa so vozile na 200 m dolgi s 6 vratci.